

ბუამ მოიტაცა...

(საშობაო სურათი სოფლის ცხოვრებიდან)

✠

შობის წინა დღე იყო. როგორც სხევან, სოფ. ს—შიაც დიდი თუ პატარა, კაცი თუ ქალი, მოხუცი თუ ჯაბუცი, ყველა დიდს ფაცა-ფუცას და საშაღისში იყო; ყველა იმას სცილობდა, რომ მგორე დღისათვის საშხნილო საქმელ-სასუსნავი საქმარისად შეგზადდებინა, რათა მი ი თავის თვიც დაეკმაყოფილებინა და სტუმართანაც პირნათლად გამოსულიყო.

ზოგან ქათამი იკლავდა, ზოგან ბატყ, ზოგან ინდოური, ზოგან ცხვარი და უფრო კი ღორი. შიგა-და-შიგ „ჭე-ჭე, ალი-ლო, ოცდა ხუთსა ამ თვისასა ქრისტიე დაბადებულას სიმღერის ხმაც გაისმოდა და ეს უფრო ერთ-ორად, ერთი-ათად ალაზათიანებდა შინ შეყრილ გლეხთა სიმზიარულეს.

ყველას უხაროდა მომავალი შობა, ვარდა ქერიანობის თეკლესი, რომელიც შემოიყვანა პატარა ობლებით ცოტად შენთებულ ბუხარს და დამალონებელ ფიქრებს მისცემოდა. რამდენიც უფრო ხშირად ესმოდა სხვისი სიმზიარულე, იმდენად უფრო ძლიერად ნადღელიან-დარდნილობდა. ამ გვირავდ

— დედილო, წივილიანთ იმდენი ღორი დაჰკლეს რა!
— ეგ რა, პეტრინათ უფრო ცხვარიც დაჰკლეს და ღორიც! — ჩამოართვა სიტყვა შუათანა დამ.

— ცვენა, დედილო, ცვენი კი აღ დაეკლამთ გოლსა? — შეეკითხა სულ უმცროსი ვაჟი.

— დაეკლავთ, გენაცვალოს დედა, დაეკლავთ, მაშ...
— როდისა, დედილო!? — ერთხმად შეეკითხნენ ყველანი.

თეკლეს ვახსენდა, რომ იმისი უფროსი შვილი, ლევანი, რომელიც სხვისთან იღვა მოჯამავირედ, დღეს უმკვეველად გამოპყვრიდა ღორს და მისთვისაც იყო, რომ შვილებს მზიარულად უპასუხა:

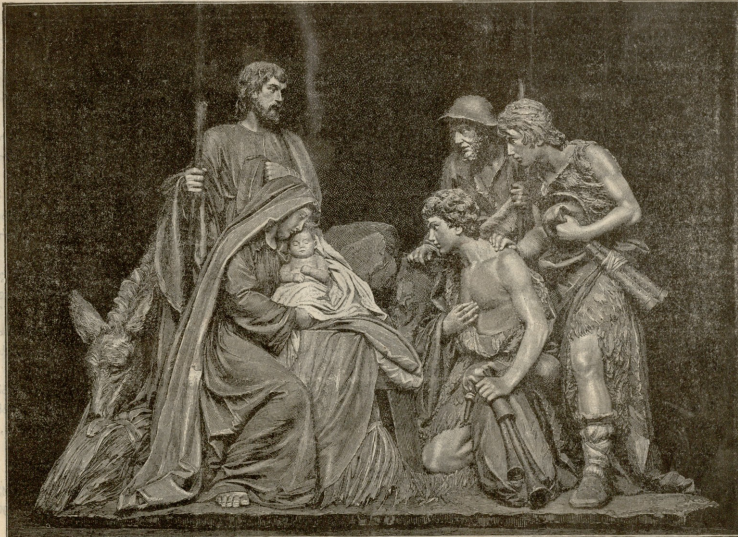
— ამაღამ, გენაცვალათ დედა, ამაღამ. თქვენი ძმაულა ლევანა გამოვა და ის გამოგვგვით ღორსა.

— დილილმე, დილილმე! ჩინისა ეკვამთ, დილილმე! — სიხარულით გაიძახოდნენ ამ ამბის გაგონებზედ თეკლეს პატარა ობლები.

ამგვარ სიხარულში იყვნენ დედა-შვილნი, რომ მოესმათ ღორის ღრუტუნ-ჭყვილი.

— უთუოდ ლევანი იქნენ! — წამოიძახა თეკლემ და გარედ გაიჭრა, რომელსაც შვილებიც თან გაედევნენ. არც თუ მოტყუდნენ: მართლაც, ლევანს მბრებზედ შეეგლო ბურჯაი და, რა დსვა იგი დღემიწაზე, დედს უთხრა ღიმილით:

— აბა უყურე, დედი, რა ჩატროყებულნი ბურჯაი გამო-

შობა — ჭანდაკება ველტრინგის

იანადღელიანებულნი იყო თეკლე, რომ იმისმა უფროსმა ექვსის ოს ქალმა მიიძახა:

ვიყვენე! — ამ სიტყვებთან ერთად თავის პატარა ძმა-ღვსაც გადახვდა მზიარულად.

— აფსუსი კი არის, აი, ამის დავკლა! მოდი შევიანხოთ!
 — უთხრა დედამ შეილს.
 — არა, დედილო, უნდა დავკლათ! რაღათ მინდა თავი ცოცხალი, რომ ხვალ პირი არ გავიმსხნოლით! სიცოცხლეს გავიშვარებ და თქვენ კი არას მოგაკლებთ, მინამ პირში სული მიღვია! — ეუბნებოდა ლევანი დედას, რომელსაც ვასასყიდად

— ვინ ლევანამა? — შეეკითხა მამასახლისო.
 — აი, იგუშვარანთ ბიჭმა!
 — თეკლეს შვილმა?
 — დიახ, შენი კირიმე!
 — ბურგაკი!... ამა შეც ვე მინდოდა, აი! — კმაყოფილ-ბით წამოსთქვა მამასახლისმა. — მაშ იყო, რა გითხრა,

გვარისკება პუტლემში ქრისტეს შიშის დღეს. — სურათი კარხმალისა

უფრო იმტებოდა ღორი, ვიდრე დასკლავად და აღებულის ფუღლით შიშველ-ტიტველ შვილების შემოსევა უფრო ძლიერ უნდოდა, ვიდრე პირის გამსხნილება.

— დავკლათ, დედილო, თავკლათ! — პატარებმაც მიამახეს.

— დავკლათ, გენაცხოვოთ დედა, დავკლათ! კვლავ შეენათ ბაღლებს დედის თანხმობაზედ აღტაცებული ჩინოვნი და სულ ხელგებში და მისჩგრებოდნენ თავიანთ უფროს მამს ლევანს, — აბა, როდის წამოსაკლავებს ღორსაო.

— დედიო-ი! ჩინია მინდა-ა! — ტირილის ხმით ეუბნებოდა უმცროსი ვაჟი.
 — არა, შვილო, ეხლა როგორ იქნება ჩინიას ქემა?
 — ლატო, დედილო!
 — შარხვია, შვილო, მარხვია!
 — მალხვია-ა!
 — ჰო, გენაცვალის დედა!

ამ სიტყვების გავრინებაზე ტირილი შესწყვიტა პატარამ; თუცა მარხვისა კი არა გაეგებოდა-არა და ხელმოკრულ შეეკითხა დედას:

— მაშ როდისა?
 — ხვალა, შვილო, ხვალ! ეხლა კი დამინეთ, ხვალ, გათენდება თუ არა, ჩინიას გაქვეით.

გაბარებულმა ბაღლებმაც მსურავლ ლევანს მიაშურეს დასაძინებლად იმ იმედით, რომ ხვალ ჩინიას სქამდნენ.

II

— მამასახლისო, ისეთი ჩასტეკებული ბურგაკი-კი შეატარა წყლან ი ლევანამ, რომა, სწორე გითხრა და, მის დანახვებულ ბარში წერწყლია მიამიდია! — ეუბნებოდა ერთგული გზირი მამასახლისს, რომელიც საღამო მიეჩქარებოდა.

კვლავ მიპართა გზირსა: — ესლავე წაი და ის ბურგაკი აქ ჩამომგვარე. შენ კარგ სამსახურისათვის ხვალ ისეთ თურთუ-მელა ღორის ხორცს გავჭეე, მე და ჩემმა დემრთმა, რომ იმისი გემო მიელ წლ-მდის გავცექს!..

ამეგარ ლაპარაკში იყვნენ მამასახლისი და გზირი, რომ ვილაქამ მიამხა უკანინდ მამასახლისს:

— გებარებოდეთ საწყალი, ვინ იცის, იმ ღორის მებურ-არაფერი გაჩნიათ! — ის იყო ახალგაზდა გლეხი, რომელიც ხშირად მამასახლისს-ც-კი უბრუნებდა სიტყვას.

— არა შეითხე მოამეო, მიტკიპე და მიავდომო! — მკვებდ შესძახა მამასახლისმა და თანაც გზირს უბანა, რომ მალე წასულიყო და ბურგაკი ჩამოეყვანა. გზირი, რასაკვირველია, მაშინათვე გაქანდა ლევანისაკენ.

— ეს მეორე რეგობაზედა ვარ მამასახლისად და გერ არ მახსოვს, რომ ლევანის დედას ჩემთვის საკომლო ფული მოეტეს, ან კიდევ მის შვილს ეშველოს მუშოპანაში. შენ კი იახბი, გებარებოდეთ საწყალიო, არა, შეილონისა, ჩენ გლეხს თუ პაღით არ გამოართვი, ნებით არას გაიდებს. სწორედ აპისთანა დღეს უნდა მავნაირ კაცის მიტანება, თორემ შერე გვიან და იქნება. კაცმა თუ არ შეაწუხა, გათამაშდება და შე კი არა, ნაწალიც-სც ალარაფრად ჩავიდებს! — ეუბნებოდა მამასახლისი და ბოლოს დაუმატა. — შენ ის გირჩენია, ხალხს არ მიბურტებდე!

მამასახლისი რომ ამ ლაპარაკში იყო, ლევანი დანსა ჰლესავდა ღორის დასაკლავად; ქეჩოში სტაკა დამწყვეტულ ბურგაკს, წამოაქცია და, ის-ის იყო ყელი უნდა გამოეღადრა, რომ გზირმა დაუყვარა:

— დაიცა, ლევანე, ნუ დაქვალე!
 — რატემა ეე, რა ამბავია? — გავიკრეებით კვითხა ლევანმა.

— ის ამბავია, რომ მამასახლისის უნდა ჩავფავრო ვ ბურგაკი შენს საკომლო ფულში.

— თავს მოვიკლავ და ბურვეკს კი არ დავანებებ!

— როგორ თუ არ დამანებებ!—უთხრა გზირმა წყრომის კლოთი და ბურვეკს ხელი სტკაცა; ერთის შხრივ გზირი ეზიდებოდა თავისაკენ, მეორეს შხრივ კიდევ დედა და შვილი თავთან იყვნენ. ამ ჯაჯგურში იყო ორივე მხარე, რომ მამასხლისივ წამოეშველა გზირსა და გამარჯვება ამ უკანასკნელთ დარჩათ.

— ჩემი წერილ-შვილის ცოდვაც შენა და ეგ ბურვეკიცა!— გაადენრა ეს სიტყვები თეკლემ მამასახლისს.

III

ფიქრად შობა დღე და სოფლის ხალხი ჩვეულებრივად უფრო ადრე წამოიშალა. ორი-სამი საათის შემდეგ ხარების რეკავი გაისმა აქა-იქ სოფლებში. ყველა ეკლესიისაკენ მიეშურებოდა, რომ იქ სასიობით მოესმინა სხაბრების საამო სიტყვები ჭრისტეს შობის შესახებ და უფრო გაბედვით, უფრო წმინდის გულით, სულიერად დატკობის შემდეგ, ხორციელად დამტკბარიყო.

წამოიჭრა ლოგინიდან თეკლემ და ჩვეულებრივად დალონებას მიეცა, რადგან იმისთვის შობა დღე სიმშარის მეთს არას შეადგენდა. ვერას გზით ვერ გააღედლო გულიდან მამასახლისისა და გზირის უღიერი საქციელი.

ჯერ კარგად აზრ-კი იყო გათენებული, რომ იმისმა ობლემმა თავი წამოჰყვეს ლოგინიდან დამშეულ ჩიტის ბღარტებით და დედას შესახებ ერთაშაზე:

— ჩინია გვინდა-ა-ა-ა!

ესლა უფრო მეტად დაღონდა თეკლე, რადგანაც დარწმუნებული იყო, რომ ბაღლების დაღინებულ თხოვნას ვერასფრით ვერ დაკმაყოფილებდა, ამისთვის ამ სიტყვებით მიჰმართა შვილებს:

— ბუამ შოიტაცა, შვილო, ბუამ!—და მოჰყვა მალეით კეთიანს.

მებდა, ისე დღეს ამგვარსავე ხერხს მიჰმართა თეკლემ იმით გასაზრებულად.

ახლად შობაღა

ამ სიტყვის გაგონებაზედ ობლები კვლავ-ლოგინში მიიბლნენ, თეგზებით მიუჭრდნენ და თავებდაც მსწრაფლ წითფარეს დაღუევილ-დაღუელითი საბანი, იმ შიშით, რომ ბუას თეით ისინიც არ მოეტაცნა.

სულ დათეყყდათ ჩინიაც და იმისი ნატურაცა.

გ. მათურელა.

შობას სე.— სურათი თენეისა

როგორც უწინ, როდესაც კი შვილები მეთის ტირილით სკამეს გაუკვირებდნენ ხოლმე და ისიც აუბას მოგონებით აზრ-

როს დრუბლებმა დასრონ ცხ, ციგხლი მომხედვეს წეშის ნაგვად, და წამბიროს შეშმა ორცე, გაჭრე ქვეუნად, ვეჭმე ნარდა,—

შენ, დეოაბაგე, სურას ჭეჭერობო, თეით გაბუნე ნაგვერცხალსა; თუმც ვერ დავწვე, შაკრამ ჩემში არ გაჭერობ ცეცხლის ალს.

რა უფოთ, რომ შენ ანათე, აქ სიმარე ცეგანკლას: თუ-კი ბუდა ნათელს გტრფეის ისიც იეგე ნათელა...

ბ. ანოსიძარელა.

(ვიინდანი)

შხამით სავსეა ჩემი დეკსები— და ან კი სხეფრეც როგორ თქნება? შენ, სტრეფე, შიმპკლინებულ შხამით სრულად მოსწამლე ჩემი ცხოვეტება.

შხამით სავსეა ჩემი დეკსები— და ან კი სხეფრეც როგორ თქნება? მეც ცოტა გველს არ ვტარებ გულით, შენი ტარებაც ახლა მისცება.

ბ. აბქანაძე

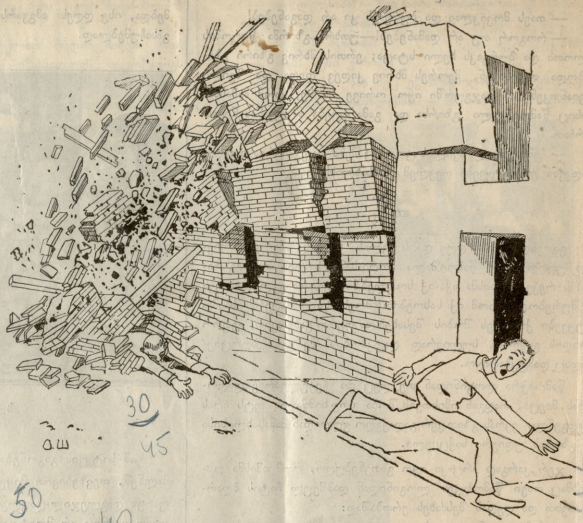

ხატვა

დედოფალი ექიმი. ზორტუკაღიის
დედოფალი აქვდა დიდი მოუფ-
რება შეტყობების. განსაკუთრე-
ბით კი სუქობა შეტყობება უფერს,
რადგან ამით უფრო ეძლეოდა
დასმართს ხალხს, რომელიც სუ-
ფლთა და გულის უფერს თურმე
ამ ევირევიანს მანდილასს.
ბრტ-მოუფარობამ აქმდე მიიყენა
დედოფალი ამაღია, რომ ბეჭედი
ქაღალდის მონადემა ექიმობის შეს-
წავლას. შერე ამ ცოდნიდან რომ
უფრო შეტი სარგებლობა გამოე-
ტანა, ზორტუკაღიის უმთავრესი
ქაღალდები შემოიარა, გულ-დასმით
და დიდის დაგვირვებით ათვლით-
რედა ამ ქაღალდებში სხვა-და-სხვა
საკადმიუფთობს, სასწინტარო და
სისტეიონო დაწესებულებათ, სსურ-
ნისკაცს და დარბთა თაქმესი-
ტებს, აქვრ სწინტარულ მდგომ-
რებობა შესწავლად.

მეცანსენულ ხანებში ზორტუ-
კაღიის შეფუ საფრანგეთს გაემგზავრა და საკადმიუფთობ მართავა და
გამკობს თავის შეუღულს დედაოფელ აქვლას ჩაბარა. ამ დროსაც
დედოფალი რამდენიმე ქაღალდი, ლისპანის დაბრუნებულა, უფრად ექიმი
ზორტუკაღიის შეუღველია და იმითს დასმარებით ზორტუკაღი შეუ-
ღვება რომ ერთხანად გალაკეთებულ იქმნას ესლანდელი სსტედ-მოქ-
მელი დაწესებულებანი.

თავის მხლობელთა შორის ან სასახლეში მოსამსახურე თუ
ინიშე უბად კანდა, იმის დედაოფელი აქვლია სწამლობს თურმე და
კარგად.

ტფილისის შენობების მომავალი.

KACCA

0. A. H. H. H. H.

ენახით ვინ ახლანებს!

- თუ ღმერთი გწამთ, ჩვენა მომავალი ფულ
- ცვლად.
- რა გეტყობათ ნუ გეშინიან, არ აღდგება.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბადარია